

Bruxelles, 28. rujna 2023.
(OR. en)

12998/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0173 (NLE)

SOC 606
EMPL 433
ECOFIN 876
EDUC 351

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2023/...

od ...

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje³,

¹ Mišljenje od ... (još nije objavljeno u Službenom listu).

² Mišljenje od ... (još nije objavljeno u Službenom listu).

³ Mišljenje od ... (još nije objavljeno u Službenom listu).

budući da:

- (1) Države članice i Unija trebaju raditi na razvoju usklađene strategije zapošljavanja te, posebice, na promicanju kvalificirane, osposobljene i prilagodljive radne snage te tržišta rada koja su usmjerena na budućnost i koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u svrhu ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka, uravnoteženog rasta, visoke razine zaštite te poboljšanja kvalitete okoliša utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Države članice trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa te trebaju u okviru Vijeća koordinirati svoje djelovanje u tom pogledu, uzimajući u obzir nacionalne prakse povezane s odgovornostima socijalnih partnera.
- (2) Unija treba suzbijati socijalnu isključenost i diskriminaciju te promicati socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta, kako je utvrđeno u članku 3. UEU-a. Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba uzeti u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv siromaštva i socijalne isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi, kako je utvrđeno u članku 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

- (3) U skladu s UFEU-om Unija je razvila i provela instrumente za koordiniranje ekonomskih politika i politika zapošljavanja. U okviru tih instrumenata smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice”) navedene u Prilogu Odluci Vijeća (EU) 2022/2296¹, zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Unije navedenima u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184², tvore integrirane smjernice. Integrirane smjernice trebaju usmjeravati provedbu politika u državama članicama i u Uniji, odražavajući međuovisnost država članica. Skup koordiniranih politika i reformi Unije te nacionalnih politika i reformi koji iz toga proizlazi treba predstavljati primjerenu kombinaciju općih održivih ekonomskih politika, politika zapošljavanja i socijalnih politika koje bi trebale pozitivno utjecati na tržišta rada i društvo općenito te djelotvorno odgovoriti na srednjoročne i dugoročne izazove kao i na posljedice kriza, kao što su pandemija bolesti COVID-19 i, u još bližoj prošlosti, agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, i na sve veće troškove života.

¹ Odluka Vijeća (EU) 2022/2296 od 21. studenoga 2022. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 304, 24.11.2022., str. 67.).

² Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27.).

- (4) Kako bi se poboljšao gospodarski i socijalni napredak, poduprle zelena tranzicija i digitalna tranzicija, ojačala industrijska baza Unije i ostvarila uključiva, konkurentna i otporna tržišta rada u Uniji, države članice trebale bi riješiti problem nedostatka radne snage i vještina te promicati kvalitetno obrazovanje, osposobljavanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje usmjerene na budućnost te cjeloživotno usavršavanje i prekvalifikaciju, kao i djelotvorne aktivne politike tržišta rada i poboljšane mogućnosti za razvoj karijere jačanjem veza između obrazovnog sustava i tržišta rada te priznavanjem vještina, znanja i kompetencija stečenih neformalnim i informalnim učenjem.

- (5) Smjernice su u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu, postojećim zakonodavstvom Unije i raznim inicijativama Unije, uključujući preporuke Vijeća od 14. lipnja 2021.¹, 29. studenoga 2021.², 5. travnja 2022.³, 16. lipnja 2022.⁴, 28. studenoga 2022.⁵, 8. prosinca 2022.⁶ i 30. siječnja 2023.⁷, Preporuku Komisije (EU) 2021/402⁸, Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021.⁹, komunikacije Komisije naslovljene „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju”¹⁰,

¹ Preporuka Vijeća od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14.).

² Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.).

³ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1).

⁴ Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost (SL C 243, 27.6.2022., str. 10.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje (SL C 243, 27.6.2022., str. 26.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.) i Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1).

⁵ Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.).

⁶ Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) i Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).

⁷ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

⁸ Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021., str. 1.).

⁹ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).

¹⁰ COM(2021) 778 final.

„Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021.–2027.”¹, „Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.”², „Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom”³, „Europska strategija za skrb”⁴, „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”⁵, „Jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji”⁶, „Bolja procjena distribucijskog učinka politika država članica”⁷, odluke (EU) 2021/2316⁸ i (EU) 2023/936⁹ Europskog parlamenta i Vijeća, direktive (EU) 2022/2041¹⁰, (EU) 2022/2381¹¹ i (EU) 2023/970¹² Europskog parlamenta i Vijeća.

¹ COM(2020) 624 final.

² COM(2021) 101 final.

³ Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom namijenjen poboljšanju rezultata osoba s invaliditetom na tržištu rada – Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost – Europska komisija (europa.eu)

⁴ COM(2022) 440 final.

⁵ COM(2023) 62 final.

⁶ COM(2023) 38 i 40 final.

⁷ COM(2022) 494 final.

⁸ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1.).

⁹ Odluka (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o Europskoj godini vještina (SL L 125, 11.5.2023., str. 1.).

¹⁰ Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).

¹¹ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2022/2381 od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44.).

¹² Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja, (SL L 132, 17.5.2023., str. 21)..

- (6) U okviru europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar sveobuhvatnog okvira za integriranu multilateralnu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji i za nadzor nad tim politikama. Nastojeći ostvariti okolišnu održivost, produktivnost, pravednost i makroekonomsku stabilnost, europski semestar obuhvaća načela europskog stupa socijalnih prava i njegova sredstva za nadzor – pregleda socijalnih pokazatelja – te se njime predviđa čvrsta suradnja sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i drugim dionicima. Njime se također podupire ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. Ekonomske politike i politike zapošljavanja Unije i država članica trebale bi biti usko povezane s pravednom tranzicijom Unije prema klimatski neutralnom, okolišno održivom i digitalnom gospodarstvu te bi njima trebalo poboljšati konkurentnost, osigurati primjerene radne uvjete, poticati inovacije, promicati socijalnu pravdu, jednake mogućnosti i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju te suzbijati nejednakosti i regionalne razlike.

- (7) Klimatske promjene i drugi izazovi povezani s okolišem, potreba za osiguravanjem pravedne zelene tranzicije, daljnji pomak prema energetske neovisnosti, veća konkurentnost industrija s nultom neto stopom emisija i potreba za osiguravanjem otvorene strateške autonomije Europe, kao i razvoj digitalizacije, umjetne inteligencije i ekonomije platformi, povećanje učestalosti rada na daljinu i demografske promjene korjenito preobražavaju gospodarstva i društva Unije. Unija i njezine države članice trebaju surađivati kako bi djelotvorno i proaktivno pristupile takvim strukturnim kretanjima i, prema potrebi, prilagodile postojeće sustave i povezane politike, imajući u vidu blisku međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Za to je potrebno koordinirano, ambiciozno i djelotvorno djelovanje u okviru politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz priznavanje uloge socijalnih partnera, u skladu s UFEU-om i s odredbama Unije o gospodarskom upravljanju, uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava. Takvim bi djelovanjem u okviru politika trebalo obuhvatiti poticanje održivog ulaganja, ponovno zalaganje za adekvatno tempirane strukturne reforme kojima se potiču održiv i uključiv gospodarski rast, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, produktivnost, primjerene radne uvjete, socijalnu i teritorijalnu koheziju, uzlaznu socioekonomsku konvergenciju, otpornost i provedbu fiskalne odgovornosti.

Kako je izneseno u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, sustavnim uključivanjem dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem u cjeloživotnoj perspektivi može se poduprijeti provedba tih politika. Potporu bi trebalo pružiti iz postojećih programa financiranja Unije, a posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i fondova kohezijske politike, uključujući Europski socijalni fond plus uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća² i Europski fond za regionalni razvoj uređen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća³, kao i iz Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća⁴. Djelovanjem u okviru politika trebalo bi kombinirati mjere koje se odnose na ponudu i potražnju, uzimajući pritom u obzir utjecaj takvih mjera na gospodarstvo, okoliš, zapošljavanje i društvo.

¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

² Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

³ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

⁴ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

- (8) U europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili u studenome 2017.¹, utvrđeno je dvadeset načela i prava za potporu pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju, strukturiranih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost. Ta načela i prava temelj su strateškog usmjerenja Unije i njima se osigurava da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti, održivost okoliša, digitalizacija i demografske promjene budu društveno poštene i pravedne te da se njima očuva teritorijalna kohezija. Europski stup socijalnih prava, s popratnim pregledom socijalnih pokazatelja, čini referentni okvir za praćenje uspješnosti država članica u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, za poticanje reformi i ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i za postizanje ravnoteže između „socijalnog” i „tržišnog” u današnjem modernom gospodarstvu, među ostalim promicanjem socijalne ekonomije. Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no ipak realistične glavne ciljeve Unije za 2030. o povećanju zapošljavanja, o vještinama i o smanjenju siromaštva te revidirani pregled socijalnih pokazatelja.

¹ Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017., str. 10.).

- (9) Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. šefovi država ili vlada zaključili su da će provedba europskog stupa socijalnih prava ojačati napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti uzlaznoj socijalnoj i gospodarskoj konvergenciji te suočavanju s demografskim izazovima. Naglasili su da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera u središtu visoko konkurentnog socijalnog tržišnoga gospodarstva te su pozdravili nove glavne ciljeve Unije. Potvrdili su svoju odlučnost da, kako je utvrđeno Strateškim programom Europskog vijeća za razdoblje 2019.–2024., nastave s jačanjem provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini Unije i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Naposljetku, naglasili su važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030.

- (10) Novi glavni ciljevi Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (trebalo bi biti barem 15 milijuna ljudi izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti manje, uključujući pet milijuna djece), koj su pozdravljeni na sastanku na vrhu šefova država ili vlada o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. i na sastanku Europskog vijeća održanom u lipnju 2021., zajedno s pregledom socijalnih pokazatelja, pomoći će u praćenju napretka u provedbi načelâ europskog stupa socijalnih prava kao dijela okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra. Osim toga, na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu države članice pozvane su da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji bi, uzimajući u obzir početni položaj svake zemlje, trebali biti odgovarajući doprinos postizanju glavnih ciljeva Unije za 2030. Od rujna 2021. do lipnja 2022. države članice dostavile su svoje nacionalne ciljeve na poziv Komisije. Na sastanku Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO) održanom u lipnju 2022. ministri su naglasili važnost pomnog praćenja napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030. U skladu s tim, navedeni nacionalni ciljevi uvršteni su sada u Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2023., a bit će dodatno uključeni u alate za praćenje europskog semestra. Osim toga, savjetodavna tijela EPSCO-a pripremila su za raspravu o europskom semestru na sastanku EPSCO-a u lipnju 2023. finalizirane ključne poruke o mogućem okviru za pospješivanje procjene i praćenja faktora koji predstavljaju rizik za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji.

- (11) Nakon invazije Rusije na Ukrajinu Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. osudilo postupke Rusije kojima se nastoji ugroziti europska i globalna sigurnost i stabilnost te izrazilo solidarnost s ukrajinskim narodom, naglašavajući kršenje međunarodnog prava i načela Povelje Ujedinjenih naroda koje je počinila Rusija. U trenutačnom kontekstu, privremenom zaštitom, kako je odobrena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382¹, u zemljama Unije pruža se brza i djelotvorna pomoć raseljenim osobama koje bježe od agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine te se takvim raseljenim osobama u cijeloj Uniji daju minimalna prava kojima se nudi odgovarajuća razina zaštite. Sudjelovanjem na tržištima rada Unije osobe raseljene iz Ukrajine mogu doprinijeti jačanju gospodarstva Unije i pomoći svojoj zemlji i sunarodnjacima koji su ostali u Ukrajini. Stečeno iskustvo i vještine u budućnosti mogu pridonijeti ponovnoj izgradnji Ukrajine. Za djecu i adolescente bez pratnje privremenom zaštitom daje se pravo na zakonsko skrbništvo te pristup odgoju i obrazovanju. Države članice trebale bi uključiti socijalne partnere u osmišljavanje, provedbu i evaluaciju mjera politike čiji je cilj suočavanje s izazovima u pogledu zapošljavanja i vještina koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, što uključuje priznavanje kvalifikacija. Socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica tog rata kad je riječ o očuvanju radnih mjesta i proizvodnje.

¹ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

- (12) Reforme tržišta rada, uključujući nacionalne mehanizme za određivanje plaća, trebale bi poštovati nacionalne prakse socijalnog dijaloga i autonomiju socijalnih partnera kako bi se osigurale pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard, održiv rast i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju. Takvim reformama trebalo bi omogućiti široko razmatranje socioekonomskih čimbenika, uključujući poboljšanja u pogledu održivosti, konkurentnosti, inovacija, otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, radnih uvjeta, siromaštva unatoč zaposlenju, obrazovanja, osposobljavanja i vještina, javnog zdravlja, socijalne zaštite i uključenosti te stvarnog dohotka. U tom pogledu, Mehanizmom za oporavak i otpornost te drugim fondovima Unije države članice podupire se u provedbi reformi i ulaganja koji su u skladu s prioritetima Unije, čime gospodarstva i društva Unije postaju održivija i otpornija te bolje pripremljena za zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju u promjenjivom kontekstu do kojeg je došlo nakon pandemije bolesti COVID-19. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine dodatno je pogoršao ranije postojeće socioekonomske izazove. Države članice i Unija trebale bi nastaviti osiguravati ublažavanje socijalnih posljedica, posljedica u pogledu zapošljavanja i gospodarskih posljedica te nastaviti osiguravati da tranzicije budu socijalno pravedne i poštene, također s obzirom na činjenicu da će povećana otvorena strateška autonomija i ubrzana zelena tranzicija doprinijeti smanjenju ovisnosti o uvozu energije i drugih strateških proizvoda i tehnologija, posebno iz Rusije. Neophodno je jačati otpornost i nastaviti graditi uključivije i povezanije društvo u kojem su građani zaštićeni i znaju predviđati promjene i uspješno se nositi s njima te u kojem mogu aktivno sudjelovati u društvenom i gospodarskom životu.

Kako je, među ostalim, istaknuto u Preporuci Komisije (EU) 2021/402 i u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti, kao potpora promjenama na tržištu rada te u kontekstu zelene tranzicije i digitalne transformacije potreban je koherentan skup aktivnih politika tržišta rada koji se sastoji od privremenih i ciljanih poticaja za zapošljavanje i promjenu radnog mjesta, politike povezane s vještinama, uključujući stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju i održivi razvoj, te usmjerenih, djelotvornih i prilagodljivih službi za zapošljavanje. Potrebno je osigurati pristojne radne uvjete, uključujući zdravlje i sigurnost na radu, te kako fizičko tako i mentalno zdravlje radnika.

- (13) Trebalo bi se boriti protiv svih oblika diskriminacije, osigurati rodnu ravnopravnost i podržati zapošljavanje mladih. Trebalo bi osigurati jednak pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, osobito djece, osoba s invaliditetom i pripadnika romske zajednice, posebno osiguravanjem djelotvornog funkcioniranja tržišta rada i odgovarajućih i uključivih sustava socijalne zaštite, kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 8. studenoga 2019. i Preporuci Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje¹, te uklanjanjem prepreka uključivom obrazovanju, osposobljavanju, cjeloživotnom učenju i sudjelovanju na tržištu rada koji su usmjereni na budućnost, među ostalim ulaganjima u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, u skladu s europskim jamstvom za djecu i Preporukom Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju („ciljevima iz Barcelone za 2030.”), te ulaganjima u digitalne i zelene vještine, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje, Preporukom Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj i Preporukom Vijeća o putevima do školskog uspjeha. Pravodoban i jednak pristup cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, u skladu s Preporukom Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, i zdravstvenim uslugama, uključujući prevenciju i promicanje zdravstvene skrbi, posebno je relevantan, osobito s obzirom na potencijalne buduće zdravstvene rizike i u kontekstu društava koja stare.

¹ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

Trebalo bi dodatno raditi na ostvarivanju potencijala osoba s invaliditetom da doprinesu gospodarskom rastu i društvenom razvoju, u skladu sa Strategijom o pravima osoba s invaliditetom¹, u kojoj su države članice pozvane da utvrde ciljeve za osobe s invaliditetom u pogledu zapošljavanja i obrazovanja odraslih. Nove tehnologije i radna mjesta koja se neprestano mijenjaju i razvijaju u cijeloj Uniji omogućavaju fleksibilniju organizaciju rada te bolju produktivnost i ravnotežu između poslovnog i privatnog života, istodobno doprinoseći ispunjavanju zelenih obveza Unije. Taj razvoj donosi i nove izazove na tržišta rada, što utječe na radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu te pristup radnika socijalnoj zaštiti. Države članice trebale bi osigurati da novi oblici organizacije rada dovedu do stvaranja kvalitetnih i zdravih radnih mjesta, uz zadržavanje postojećih radničkih i socijalnih prava te jačanje europskog socijalnog modela.

¹ COM(2021) 101 final.

- (14) Integrirane smjernice trebale bi poslužiti kao osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti svoja sredstva u okviru inicijative REACT-EU uspostavljene Uredbom (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća¹, kojom se jačaju fondovi kohezijske politike za razdoblje 2014.–2020. i Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) do 2023. Zbog aktualne krize u Ukrajini Uredba (EU) 2020/2221 dodatno je dopunjena Uredbom (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća² kao i dodatnom izmjenom Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća³ u pogledu povećanog pretfinanciranja za inicijativu REACT-EU te novim jediničnim troškom kako bi se ubrzala integracija osoba koje iz Ukrajine dolaze u Uniju, kako je predviđeno u Uredbi (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća⁴.

¹ Uredba (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU) (SL L 437, 28.12.2020., str. 30.).

² Uredba (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE) (SL L 109, 8.4.2022., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁴ Uredba (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog pretfinanciranja iz sredstava inicijative REACT-EU i uvođenja jediničnog troška (SL L 115, 13.4.2022., str. 38.).

Osim toga, za programsko razdoblje 2021.–2027. države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost i druge fondove Unije, uključujući Fond za pravednu tranziciju i fond InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća¹, radi poticanja kvalitetnog zapošljavanja i socijalnih ulaganja, borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, suzbijanja diskriminacije, osiguravanja pristupačnosti i uključenosti i promicanja prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, cjeloživotnog učenja i visokokvalitetnog obrazovanja i osposobljavanja za sve, uključujući digitalnu pismenost i vještine, kako bi se građane osnažilo znanjem i kvalifikacijama potrebnima za digitalno i zeleno gospodarstvo. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti i Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća², radi pružanja potpore radnicima koji su postali suvišni zbog velikih restrukturiranja, kao što je pandemija bolesti COVID-19, socioekonomskih preobrazbi koje su rezultat globalnih trendova te tehnoloških i okolišnih promjena. Iako su integrirane smjernice upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provoditi u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnoga društva.

¹ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

² Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013. (SL L 153, 3.5.2021., str. 48.).

- (15) Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebaju pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na smjernice, u skladu sa svojim ovlastima na temelju Ugovora. Ti odbori i druga pripremna tijela Vijeća koja su uključena u koordiniranje ekonomskih i socijalnih politika trebaju blisko surađivati. Trebalo bi održavati dijalog o politikama između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, posebice u pogledu smjernica za politike zapošljavanja država članica.
- (16) Provedeno je savjetovanje s Odborom za socijalnu zaštitu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako su utvrđene u Prilogu Odluci (EU) 2022/2296, ostaju nepromijenjene u 2023. te ih države članice uzimaju u obzir u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
